

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ИНФОРМИСАЊА
И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА
Сектор за електронске комуникације
и поштански саобраћај
Одељење за поштански саобраћај и надзор
Одсек за инспекцијски надзор у области
поштанског саобраћаја
Број: службено
Датум: 30.11.2023. године
Немањина 22-26
Београд

ГОДИШЊИ ПЛАН ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА ЗА 2024. ГОДИНУ

1. УВОД

Инспекцијски надзор над применом Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС”, бр. 77/2019) и других прописа којима се уређује обављање поштанских услуга, обављају инспектори за поштанске услуге, сагласно овлашћењима утврђеним чланом 87. до 94. наведеног закона. Надзирани субјекти у смислу наведеног закона су поштански оператори који делатност обављају на територији или делу територије Републике Србије.

Поред овлашћења, права и дужности прописаних Законом о поштанским услугама, инспектори за поштанске услуге врше надзор и над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС”, бр. 113/2017, 91/2019, 153/2020 и 92/2023), на основу члана 104. у вези са чланом 110. наведеног закона, у делу који се односи на поштанске операторе као обвезнике у смислу истог закона.

Годишњи план инспекцијског надзора за 2024. годину Одсека за инспекцијски надзор у области поштанског саобраћаја у Одељењу за поштански саобраћај и надзор у Сектору за електронске комуникације и поштански саобраћај, Министарства информисања и телекомуникација, донет је у складу са чланом 10. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18- др. закон и 95/18).

Наиме, годишњи план инспекцијског надзора доноси инспекција, и то на основу прикупљених података и праћења и анализирања стања у области надзора из свог делокруга и процењеног ризика.

Сврха доношења годишњег плана инспекцијског надзора је повећање ефикасности и транспарентности рада инспекције за поштанске услуге, као и јачање поверења корисника поштанских услуга у њен рад.

Годишњи план инспекцијског надзора садржи: општи приказ планираних активности Одсека за инспекцијски надзор у циљу спровођења закона и других прописа којима се уређује обављање поштанских услуга, учесталост вршења инспекцијског надзора по областима и надзиране субјекте, територијално подручје на коме ће се вршити надзор, планиране мере и активности превентивног деловања и планиране мере и активности за спречавање неовлашћеног обављања делатности и вршења активности нерегистрованих

субјеката, итд. План ће бити спроведен кроз оперативне (шестомесечне, тромесечне и месечне) планове инспекцијског надзора.

2. УЧЕСТАЛОСТ ВРШЕЊА ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА ПО ОБЛАСТИМА

Инспекцијски надзори ће се вршити код јавног поштанског оператора (Јавно предузеће „Пошта Србије”, Београд) и осталих поштанских оператора, како у седишту, тако и у њиховим огранцима (пословницама).

У том смислу, инспекција за поштанске услуге ће вршити контролу над обављањем универзалне поштанске услуге у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају, која обухвата следеће (члан 18. Закона о поштанским услугама):

- 1) пријем, прераду, превоз и уручење писмоносних пошиљака масе до 2 kg;
- 2) пријем, прераду, превоз и уручење писмена у судском, управном и прекршајном поступку, без обзира на лимите;
- 3) пријем пакета масе до 10 kg у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају;
- 4) уручење пакета масе до 20 kg у међународном поштанском саобраћају;
- 5) пријем, прераду, превоз и уручење секограма масе до 7 kg без наплате поштарине у унутрашњем поштанском саобраћају;
- 6) пријем, пренос и исплату поштанске упутнице.

За обављање универзалне поштанске услуге овлашћено је Јавно предузеће „Пошта Србије”, Београд. Јавни поштански оператор има обавезу пружања универзалне поштанске услуге на територији Републике Србије, коју обавља на основу посебне лиценце, издату од стране надлежног органа (независног регулаторног тела – Регулаторног тела за електронске комуникације и поштанске услуге). Универзалну поштанску услугу, осим резервисаних поштанских услуга, могу обављати и други поштански оператори, на основу лиценце.

Резервисане поштанске услуге су део универзалне поштанске услуге који је поверен јавном поштанском оператору и обухватају (члан 24. Закона о поштанским услугама):

- 1) пријем и/или прераду и/или превоз и/или уручење писмоносних поштанских пошиљака масе до 50 gr, ако им је цена нижа од износа који је два и по пута већи од цене писмоносне пошиљке најбрже категорије према важећем ценовнику овлашћеног поштанског оператора, даваоца универзалне поштанске услуге;
- 2) пријем и/или прераду и/или превоз и/или уручење писмена у судском, управном и прекршајном поступку, као препоручених поштанских пошиљака, без обзира на лимите;
- 3) пријем и/или пренос и/или исплату поштанских упутница.

Остале поштанске услуге могу да пружају сви поштански оператори на основу одобрења, издатог од стране надлежног органа. У остале поштанске услуге спадају:

- 1) пријем, прерада, превоз и уручење пакета масе преко 10 kg у унутрашњем поштанском саобраћају;
- 2) пријем, прерада и превоз пакета масе преко 10 kg у међународном поштанском саобраћају, у полазу;
- 3) прерада, превоз и уручење пакета масе преко 20 kg у међународном поштанском саобраћају, у долазу;
- 4) услуге додатне вредности;
- 5) допунске услуге.

Услуге додатне вредности су поштанске услуге које имају посебне захтеве у погледу квалитета и начина пријема, прераде, превоза и уручења. У њих спадају:

- 1) курирске услуге које подразумевају пријем поштанске пошиљке на адреси пошиљаоца и директан превоз и уручење на адреси примаоца, без прераде;

- 2) експрес услуге које подразумевају пријем, прерада, превоз и уручење поштанских пошиљака у најкраћим и гарантованим роковима;
- 3) услуге електронског праћења од пријема до уручења поштанске пошиљке;
- 4) услуге при којима пошиљалац, ради додатних упутстава у вези са уручењем поштанске пошиљке, има директну комуникацију са лицем које непосредно обавља поштанску услугу;
- 5) уручење пошиљке са уговореним временом уручења;
- 6) друге услуге у складу са законом.

Допунске услуге су поштанске услуге које садрже посебан начин поступања у току пријема, прераде, превоза и уручења поштанских пошиљака и обухватају услуге по захтеву примаоца и услуге по захтеву пошиљаоца.

Када је у питању надзор над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, инспектори за поштанске услуге ће вршити инспекцијске надзоре код привредних субјеката, који представљају обвезнике из члана 4. став 1. тачка 16 а) овог закона.

Редовни инспекцијски надзори ће бити учесталији код оних поштанских оператора на чије је пословање, односно пружање услуга, било највише пријава, односно приговора, у претходној години. Ванредни инспекцијски надзори ће се вршити као приоритетни, уколико се процени да је потребна хитност у поступању и предузимању одређених мера, уколико су у питању утврђујући надзори (поступања по захтевима странака за утврђивање испуњености услова за отпочињање обављања делатности поштанских услуга) и уколико се дође до сазнања о постојању незаконитости (нпр. обављање делатности без одговарајуће дозволе или уписа у регистар привредних субјеката). Након сваког поступка редовног или ванредног инспекцијског надзора, који је окончан налагањем или предлагањем одређених мера, врши се контролни инспекцијски надзор, којим се утврђује извршење мера наложених или предложених у поступку редовног или ванредног инспекцијског надзора или се налаже достављање у одређеном року писаног извештаја о предузетим мерама и радњама, наложених у поступку вршења инспекцијског надзора.

3. НАДЗИРАНИ СУБЈЕКТИ

Годишњим планом инспекцијског надзора за 2024. годину обухваћене су следеће активности Одсека за инспекцијски надзор у области поштанског саобраћаја, односно редовни инспекцијски надзори и службене саветодавне посете код привредних субјеката, у њиховим седиштима и/или огранцима, и то по кварталима:

I квартал

1. DRUŠTVO ZA PRIKUPLJANJE PREVOZ I ISPORUKU POŠILJAKA CITY EXPRESS DOO BEOGRAD;
2. AKS EXPRESS KURIR DOO ŠABAC;
3. Клуб љубитеља бициклизма “Еко курир - Чуруг” Нови Сад;
4. NIŠ-EKSPRES DOO NIŠ ČAMURLIJA;

II квартал

5. Јавно предузеће „Пошта Србије” Београд;
6. DHL MEĐUNARODNI VAZDUŠNI EKSPRES DOO BEOGRAD (NOVI BEOGRAD);
7. VAŠ POTRČKO DOO BEOGRAD - SAVSKI VENAC;
8. Јавно предузеће „Аутопревоз“ Кикинда;

III квартал

9. DAILY EXPRESS DOO BEOGRAD;
10. TOP EXPRESS 2022 DOO BEOGRAD-ZEMUN;
11. FLEX KURIR D.O.O. BEOGRAD;
12. RUTA NN USTANIČKA 189 Beograd-Voždovac;

IV квартал

13. BEXEXPRESS DOO ŠABAC;
14. EXPRESS COURIER DOO BEOGRAD AERODROM NIKOLA TESLA BB, BEOGRAD-ZEMUN;
15. MAKART DOO BEOGRAD (NOVI BEOGRAD);
16. MARJANOVIĆ ALEKSANDAR PR KANCELARIJSKO ADMINISTRATIVNE USLUGE BIKEXPRESS BEOGRAD (ČUKARICA).

Када су у питању поступања по представкама корисника и захтевима за утврђивање испуњености услова за отпочињање обављања делатности поштанских услуга, процењено је да ће се на месечном нивоу извршити између 15 и 20 ванредних инспекцијских надзора.

Свим наведеним субјектима који су предвиђени Годишњим планом инспекцијског надзора за 2024. годину, код којих ће се обављати редовни надзори и службене саветодавне посете, је додељен средњи ниво ризика.

Расположиви ресурси Одсека за инспекцијски надзор у области поштанског саобраћаја су три инспектора за поштанске услуге и шеф Одсека са овлашћењима инспектора за поштанске услуге.

4. ВРСТЕ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

Редован, ванредан, контролни и мешовити инспекцијски надзор

Инспектори за поштанске услуге ће у 2024. години вршити:

- 1) редовне инспекцијске надзоре код поштанских оператора који обављају поштанске услуге на основу одговарајуће дозволе, издате од стране надлежног органа (према планираним активностима);
- 2) редовне инспекцијске надзоре код поштанских оператора који представљају обвезнике у смислу Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма;
- 3) ванредне инспекцијске надзоре - поступања по пријавама грађана;
- 4) ванредне инспекцијске надзоре - поступања на основу сазнања о постојању незаконитости;
- 5) ванредне инспекцијске надзоре (утврђујуће) - поступања по захтевима странака за утврђивање испуњености услова за отпочињање обављања делатности поштанских услуга;
- 6) контролне инспекцијске надзоре – утврђивање извршења мера наложених или предложених у поступку редовног или ванредног инспекцијског надзора;
- 7) мешовите инспекцијске надзоре (истовремено као редовне и ванредне надзоре код истог привредног субјекта, уколико се њихови предмете поклапају делимично или у целости или су повезани).

Шеф Одсека за инспекцијски надзор у области поштанског саобраћаја или друго лице које је за то овлашћено издаје писани налог за инспекцијски надзор. За контролни инспекцијски надзор не издаје се налог.

Инспектор за поштанске услуге има обавезу да обавести надзирани субјект о времену почетка предстојећег инспекцијског надзора, најкасније три дана пре почетка (у папирном облику или електронским путем).

Контролне листе из своје области инспекцијског надзора које су јавно објављене, инспекција примењује у поступку редовног инспекцијског надзора и мешовитог инспекцијског надзора у делу који се односи на редован надзор. У поступку ванредног инспекцијског надзора инспекција може да користи контролне листе, када то одговара природи, предмету и обухвату ванредног надзора. Контролне листе се преиспитују на сваких шест месеци и достављају се Координационој комисији ради давања сагласности. Уколико има потребе, контролне листе се мењају или се израђују нове (нпр. у случају измене закона и других прописа).

5. ПРЕВЕНТИВНО ДЕЛОВАЊЕ

Превентивно деловање инспекције подразумева јавност рада, и то: објављивање важећих прописа, планова инспекцијског надзора и контролних листи, обавештавање јавности о променама прописа и правима и обавезама за надзиране субјекте, обављање превентивних инспекцијских надзора и друге активности.

Службене саветодавне посете се обављају према планираним активностима, а могу да се обављају и на захтев надзираног субјекта. О свакој службеној посети инспектор сачињава службену белешку. Ако се у саветодавној посети уочи недостатак у пословању, инспектор у року од осам дана упућује допис са препорукама о томе како да се тај недостатак отклони и у ком року.

Уколико надзирани субјект не обавести инспекцију о свом поступању по препорукама или уколико не поступи по њима, покреће се ванредан инспекцијски надзор.

6. ОБЛИЦИ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА **Теренски и канцеларијски инспекцијски надзор**

Теренски инспекцијски надзор се врши у пословним просторијама поштанских оператора, који обављају поштанске услуге на основу дозволе издате од стране надлежног органа, и других привредних субјеката. Наиме, врши се непосредан увид у поштанске пошиљке, пословне књиге и другу документацију која се односи на обављање поштанских услуга, прегледају се возила којима се превозе поштанске пошиљке (инспектор има права да прегледа и возила која се налазе ван пословних просторија), фотографише се или врши видео снимање простора и возила и других ствари које су предмет инспекцијског надзора, узимају се писане и усмене изјаве од одговорних лица и сведока о питањима која су од значаја за утврђивање чињеничног стања и друго.

Канцеларијски инспекцијски надзор се врши у службеним просторијама инспекције, и то увидом у пословне књиге и другу документацију надзираног субјекта, која се односи на обављање поштанских услуга, и податке о надзираном субјекту прибављене по службеној дужности. Уколико инспектор сматра да ће ефикасност поступка инспекцијског надзора бити већа, као и то да није потребно бити физички присутан у објекту, вршиће посредан инспекцијски надзор, односно наложиће привредном субјекту да му на увид достави потребну документацију и податке (члан 21. Закона о инспекцијском надзору и члан 91. Закона о поштанским услугама).

Када су у питању поштански оператори који представљају обвезнике у смислу Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, најпре ће се вршити канцеларијски (посредни) инспекцијски надзори, путем слања упитника. Након достављених попуњених упитника и друге документације, вршиће се анализа и процена код којих поштанских оператора је неопходно извршити теренске (непосредне) надзоре.

Инспектори за поштанске услуге имају овлашћења да обављају инспекцијски надзор на целој територији Републике Србије.

7. ПРЕДМЕТ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

У складу са датим овлашћењима из члана 87. до 94. и 104. Закона о поштанским услугама, инспектори за поштанске услуге ће у погледу предмета инспекцијског надзора над применом овог закона контролисати следеће:

- 1) да ли привредни субјекти (поштански оператори) обављају поштанске услуге у складу са издатом дозволом (лиценцом, посебном лиценцом или одобрењем);
- 2) да ли привредни субјекти (поштански оператори и други) обављају поштанске услуге неовлашћено, без одговарајуће дозволе;
- 3) да ли привредни субјекти (поштански оператори и други) обављају универзалну поштанску услугу без посебне лиценце, односно без лиценце;
- 4) да ли поштански оператори (јавни поштански оператор и други поштански оператори), који поседују посебну лиценцу, односно лиценцу, обезбеђују доступност универзалне поштанске услуге сваки радни дан најмање пет дана у недељи;
- 5) да ли поштански оператори (јавни поштански оператор и други поштански оператори) поступају у складу са својим општим условима за обављање поштанских услуга;
- 6) да ли поштански оператори приликом пријема откупних и вредносних пошиљака врше увид у личну исправу корисника са фотографијом и евидентирају број личне исправе;
- 7) да ли су поштански оператори обезбедили неповредивост тајности писама и других средстава општења;
- 8) да ли су поштански оператори на видљив начин истакли радно време са корисницима поштанских услуга на улазу у пословне просторије где се обављају поштанске услуге;
- 9) да ли поштански оператори преносе и уручују поштанске пошиљке у складу са прописаним роковима;
- 10) да ли поштански оператори обављају пријем, пренос или уручење поштанских пошиљака чија је садржина забрањена;
- 11) да ли поштански оператори, приликом пријема регистроване поштанске пошиљке, пошиљаоцу издају потврду о пријему која садржи све елементе на основу којих се може утврдити идентитет пошиљке, као што је име или натив и адреса примаоца, број пошиљке, датум пријема, маса, вредност, опис садржине, наплаћена поштарина и и други подаци о пошиљци;
- 12) да ли поштански оператори, на захтев надлежног министарства или регулаторног тела, у утврђеним роковима достављају податке у вези са обављањем поштанских услуга;
- 13) да ли поштанске пошиљке испуњавају услове прописане Законом о поштанским услугама и другим прописима, којима се уређује обављање поштанских услуга;
- 14) да ли поштански оператори испуњавају друге обавезе прописане Законом о поштанским услугама и другим прописима, којима се уређује обављање поштанских услуга.

У складу са датим овлашћењима из члана 104. у вези са чланом 110. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, инспектори за поштанске услуге ће у погледу предмета инспекцијског надзора над применом овог закона контролисати следеће:

- 1) да ли је обвезник изradio анализу ризика од прања новца и финансирања тероризма у складу са смерницама;
- 2) да ли обвезник сврстава странку у неку од категорија ризика;
- 3) да ли обвезник врши радње и мере познавања и праћења странке;

- 4) да ли обвезник утврђује и проверава идентитет странке;
- 5) да ли обвезник утврђује идентитет стварног власника странке;
- 6) да ли обвезник прибавља податке о сврси и намени пословног односа или трансакције;
- 7) да ли обвезник врши појачане радње и мере познавања и праћења странке;
- 8) да ли је обвезник именовано овлашћено лице и његовог заменика за вршење појединих радњи и мера за спречавање и откривање прања новца и финансирања тероризма;
- 9) да ли заменик и овлашћено лице испуњавају законом прописане услове;
- 10) да ли обвезници испуњавају друге обавезе прописане Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма.

8. МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ПРЕВЕНТИВНОГ ДЕЛОВАЊА И МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ НЕОВЛАШЋЕНОГ ОБАВЉАЊА ДЕЛАТНОСТИ И ВРШЕЊА АКТИВНОСТИ ОД СТРАНЕ НЕРЕГИСТРОВАНИХ СУБЈЕКТА

Инспектори за поштанске услуге ће, у зависности од утврђеног чињеничног стања у поступку инспекцијског надзора и током превентивног деловања, а сходно овлашћењима утврђеним Законом о поштанским услугама, Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма и Законом о инспекцијском надзору, предузимати следеће мере:

- 1) налагати да му се стави на увид потребна документација, ако се та документација не налази у објекту у коме се врши надзор;
- 2) налагати отклањање утврђене неправилности, када се утврди да пропис није примењен или је погрешно примењен;
- 3) налагати повраћај више наплаћене поштарине;
- 4) налагати обештећење корисника због губитка, оштећења или прекорачења рока за уручење регистроване поштанске пошиљке;
- 5) подносити пријаву надлежном органу за учињено кривично дело или привредни преступ, односно подносити захтев за покретање прекршајног поступка (издати прекршајни налог за поједине прекршаје);
- 6) привремено одузимати поштанске пошиљке, чији је садржај забрањен, и предмете, који су били употребљени, намењени или су настали извршењем прекршаја, привредног преступа или кривичног дела;
- 7) привремено забранити обављање делатности, уколико се инспектору онемогући вршење надзора или се неовлашћено обавља делатност;
- 8) привремено одузети дозволу, уколико корисник дозволе не поступа у складу са издатом дозволом;
- 9) предлагати и предузимати превентивне мере и радње у циљу спречавања повреда закона и других прописа;
- 10) друге мере и активности.

Инспекција за поштанске услуге ће своје превентивно деловање остварити објављивањем важећих прописа, планова инспекцијског надзора и контролних листи, обавештавањем јавности о променама прописа (правима и обавезама за надзиране субјекте), планираним службеним саветодавним посетама и службеним саветодавним посетама на захтев привредних субјеката итд.

Поред редовних активности, инспекција за поштанске услуге ће наставити да интензивно сарађује са другим надлежним органима и инспекцијама, пре свега са тржишном инспекцијом у делу сузбијања недозвољене трговине. Наиме, наставиће се активности на давању доприноса у спречавању нелегалне трговине путем поштанских пакета, која се

обавља преко интернета. С тим у вези, треба истаћи да су обавезе преузете из ходограма део редовних активности, које су уврштене у планове рада ове инспекције.